II

(Neleģislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2021/1530

(2021. gada 12. jūlijs),

ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 ([1]) un jo īpaši tās 4. panta 7. punktu,

tā kā:

(1) Regulas (ES) 2021/947 II pielikumā ir noteiktas ģeogrāfisko programmu sadarbības jomas.

(2) Ģeogrāfiskās programmas būtu vēl jāpilnveido, izmantojot papildu noteikumus, ar ko papildina Regulu (ES) 2021/947.

(3) Pamatojoties uz sadarbības jomām, kuras minētas Regulas (ES) 2021/947 II pielikumā, attiecībā uz dienvidu kaimiņreģionu, austrumu kaimiņreģionu, Rietumāfriku, Austrumāfriku un Centrālāfriku, Dienvidāfriku un Indijas okeāna reģionu, Tuvajiem Austrumiem, Vidusāziju, Dienvidāziju, Ziemeļaustrumāziju un Dienvidaustrumāziju, Klusā okeāna valstīm, Ziemeļameriku, Dienvidameriku un Karību jūras reģionu būtu jānosaka konkrēti mērķi un prioritārās jomas.

(4) Rietumāfrikas, Austrumāfrikas un Centrālāfrikas, Dienvidāfrikas un Indijas okeāna apakšreģioniem būtu jānosaka indikatīvie finanšu piešķīrumi, pamatojoties uz ģeogrāfisko programmu plānošanas principiem, kas izklāstīti Regulas (ES) 2021/947 13. pantā. Regulā (ES) 2021/947 uzskaitītajiem ģeogrāfiskajiem reģioniem būtu jānosaka tematiskie mērķi,

([1]) OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Konkrētie mērķi un prioritārās sadarbības jomas, kuru pamatā ir Regulas (ES) 2021/947 II pielikumā uzskaitītās sadarbības jomas attiecībā uz dienvidu kaimiņreģionu, austrumu kaimiņreģionu, Rietumāfriku, Austrumāfriku un Centrālāfriku, Dienvidāfriku un Indijas okeāna reģionu, Tuvajiem Austrumiem, Vidusāziju, Dienvidāziju, Ziemeļaustrumāziju un Dienvidaustrumāziju, Klusā okeāna reģionu, Ziemeļameriku, Dienvidameriku un Karību jūras reģionu, ir izklāstīti šīs regulas pielikumā.

2. pants

Indikatīvie finanšu piešķīrumi Rietumāfrikas, Austrumāfrikas un Centrālāfrikas, Dienvidāfrikas un Indijas okeāna apakšreģioniem ir šādi:

a) Rietumāfrika – 11 672 000 000 EUR;

b) Austrumāfrika un Centrālāfrika – 11 381 000 000 EUR;

c) Dienvidāfrika un Indijas okeāna reģions – 6 128 000 000 EUR.

3. pants

Ģeogrāfisko programmu tematiskie mērķi ir šādi:

a) vismaz 15 % cilvēktiesībām, demokrātijai un labai pārvaldībai;

b) vismaz 45 % iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei cilvēces attīstības labā.

4. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2021. gada 12. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

Pamatojoties uz sadarbības jomām, kas uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/947 II pielikumā, konkrētie mērķi un prioritārās jomas sadarbībai ar katru apakšreģionu ir šādi:

I. DIENVIDU KAIMIŅREĢIONS

1) **Cilvēces attīstības, labas pārvaldības, tiesiskuma un dzimumu līdztiesības atbalstīšana**

a) Veicināt un aizsargāt cilvēktiesības un pamatbrīvības; veicināt sieviešu līdztiesību un iespējas, demokrātiju, tiesiskumu, labu pārvaldību, tiesu reformu un korupcijas apkarošanu;

b) stiprināt publiskās iestādes un pārvaldības sistēmas; uzlabot pārredzamību un pārskatatbildību; atbalstīt sociālo kohēziju; veicināt pilsoniskās sabiedrības iesaisti, kā arī pilsonisko un nevalstisko dalībnieku un neatkarīgo mediju iespējas; atbalstīt dezinformācijas apkarošanu;

c) uzlabot izglītības pieejamību un kvalitāti; veicināt·digitālo pratību un iemaņas; pavērt iespējas jauniešiem; stiprināt veselības aprūpes sistēmas;

d) atbalstīt publisko finanšu pārredzamu un efektīvu pārvaldību, iekšzemes ieņēmumu mobilizāciju un ekonomikas pārvaldību.

2) **Noturības stiprināšana, labklājības nodrošināšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Atbalstīt uzņēmējdarbību un privātā sektora attīstību; uzlabot piekļuvi finansējumam un uzņēmējdarbības digitalizāciju; veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību;

b) atbalstīt tirdzniecību un investīcijas, ilgtspējīgas vērtības ķēdes, savienojamību, ekonomikas integrāciju un dažādošanu;

c) atbalstīt modernu un taisnīgu veselības un sociālās aizsardzības sistēmu attīstību un veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību; atbalstīt iedzīvotāju noturību, attīstot pieejamus sabiedriskos pakalpojumus;

d) atbalstīt infrastruktūras izvēršanu un ekspluatāciju, lai nodrošinātu pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, iekļaujošu un drošu digitālo savienojamību, kā arī modernu datu pārvaldības un aizsardzības sistēmu izstrādi; atbalstīt uzlabotu digitālo pārvaldību, e-pakalpojumu un sadarbspējas sistēmu un platformu izstrādi.

3) **Zaļās pārkārtošanās atbalstīšana, klimatnoturības, enerģētikas pārkārtošanas un energoapgādes drošības stiprināšana, kā arī vides aizsardzība**

a) Uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanas spēju; palīdzēt veicināt klimatdrošas investīcijas un ilgtspējīgu finanšu politiku, lai virzītos uz zaļo izaugsmi;

b) atbalstīt pārkārtošanos uz mazemisiju, resursefektīviem un aprites ekonomikas modeļiem un veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību; attīstīt un stiprināt ilgtspējīgu zaļo un zilo ekonomiku; sekmēt enerģētikas pārkārtošanu un veicināt energoapgādes drošību;

c) veicināt resursefektivitāti, cīņu pret piesārņojumu, biodaudzveidības saglabāšanu un atjaunošanu un pārkārtošanos uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām, kā arī ilgtspējīgas, daudzfunkcionāli pārvaldītas ekosistēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatnoturību.

4) **Sadarbība miera un drošības jomā**

a) Atbalstīt un veicināt centienus miera, konfliktu novēršanas un izlīguma jomā;

b) pastiprināt sadarbību terorisma apkarošanas, terorisma finansēšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas, radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas, organizētās noziedzības apkarošanas, tiesībaizsardzības un kiberdrošības garantēšanas, kibernoziegumu un hibrīddraudu novēršanas jomā;

c) atbalstīt sagatavotību katastrofām un riska pārvaldību;

d) uzlabot jūras drošību.

5) **Sadarbības uzlabošana visos migrācijas, mobilitātes un piespiedu pārvietošanas aspektos**

a) Uzlabot sadarbību visos migrācijas un piespiedu pārvietošanas aspektos; stiprināt vietējās un starptautiskās partnerības migrācijas un piespiedu pārvietošanas jomā galvenajos migrācijas ceļos;

b) stiprināt visus migrācijas un patvēruma lietu pārvaldības aspektus; uzlabot robežu pārvaldību; stiprināt cīņu pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, veicināt sadarbību migrantu drošas, cieņpilnas un paliekošas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā, kā arī novērst neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņus;

c) atbalstīt visaptverošu pieeju likumīgai migrācijai (vienlaikus ievērojot dalībvalstu kompetences) un mobilitātei;

d) veicināt starptautiskās aizsardzības un atbalsta sniegšanu bēgļiem, migrantiem, iekšzemē pārvietotām personām, uzņēmējkopienām un valstīm, kas uzņem ievērojamu skaitu bēgļu vai pārvietoto iedzīvotāju.

6) **Reģionālās, apakšreģionālās un starpreģionālās sadarbības uzlabošana**

a) Atbalstīt Savienību Vidusjūrai;

b) palielināt sadarbību ar starptautiskiem, reģionāliem un apakšreģionāliem dalībniekiem un organizācijām;

c) palielināt sadarbību starp Ziemeļāfriku un Subsahāras Āfriku izvēlētajos apgabalos.

II. AUSTRUMU KAIMIŅREĢIONS

1) **Investēšana noturīgā, ilgtspējīgā un integrētā ekonomikā un ilgtspējīgā savienojamībā**

a) Palielināt tirdzniecību starp partnervalstīm un ar ES; veicināt turpmāku integrāciju ES vērtības ķēdēs; veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību; veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību;

b) uzlabot uzņēmējdarbības vidi; stiprināt jaunuzņēmumu ekosistēmu un palielināt/dažādot mazo un vidējo uzņēmumu piekļuvi finansējumam;

c) stiprināt ilgtspējīga autotransporta un jūras transporta izmantošanu; veicināt viedu un ilgtspējīgu mobilitāti pilsētās;

d) veicināt kvalitatīvu izglītību visos līmeņos; stiprināt pētniecības un tehnoloģiju nodošanas spējas; pilnveidot prasmes nodarbināmības uzlabošanai.

2) **Investēšana demokrātijā, labā pārvaldībā, mierā un drošībā, tiesiskumā un taisnīgumā**

a) Atbalstīt demokrātiju, mieru un labu pārvaldību, cilvēktiesības, vārda un biedrošanās brīvību, mediju brīvību un neatkarību; veicināt neatkarīgu, pārskatatbildīgu un efektīvu tiesvedības sistēmu; pastiprināt sadarbību hibrīddraudu un dezinformācijas novēršanā, kiberdrošības garantēšanā un kibernoziegumu apkarošanā;

b) atbalstīt valsts pārvaldes reformu un e-pārvaldību; veicināt tiešsaistes sabiedriskos pakalpojumus; apkarot korupciju;

c) atbalstīt līdzsvarotu teritoriālo attīstību un decentralizācijas reformas procesus;

d) atbalstīt miera veidošanu, strīdu un konfliktu novēršanu un risināšanu, izmantojot miermīlīgus centienus un metodes, kā arī izveidojot un/vai ieviešot agrīnās brīdināšanas sistēmas; uzlabot reģionālo drošību, jūras drošumu un drošību; stiprināt drošību, apkarojot organizēto noziedzību un veicinot integrētu robežu pārvaldību.

3) **Investēšana ilgtspējīgas enerģētikas, dekarbonizācijas, klimata pārmaiņu mazināšanas, pielāgošanās un vides noturības pasākumos**

a) Investēt energosavienojamībā un spēcīgākos pārrobežu un starpreģionālā tīkla pieslēgumos, vienlaikus atbalstot energoefektivitāti, noturību un drošību un veicinot ilgtspējīgas enerģētikas plašāku izmantošanu;

b) uzlabot gaisa kvalitāti, veicināt cīņu pret piesārņojumu, zaļināt pilsētu teritorijas un uzlabot atkritumu apsaimniekošanu, vienlaikus stiprinot biodaudzveidību, atbalstot pārkārtošanos uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām un modernizējot ūdensapgādi un sanitāriju;

c) veicināt mazemisiju, resursefektīvu un aprites ekonomiku; stiprināt klimata politiku; attīstīt un stiprināt zilo ekonomiku; palielināt zaļās investīcijas;

d) investēt veselības noturībā un veselības sistēmu uzlabošanā, kā arī atbalstīt sagatavotību katastrofām un riska pārvaldību, tostarp mazinot ķīmiskos, bioloģiskos, radioloģiskos un ar kodolenerģiju saistītos riskus.

4) **Investēšana noturīgā digitalizācijā**

a) Atbalstīt digitālās infrastruktūras un e-pakalpojumu attīstību, uzlabojot digitālo pārvaldību, kā arī sadarbspējas sistēmas un platformas;

b) stiprināt digitālās prasmes; stimulēt digitālās inovācijas un augstas veiktspējas digitālos jaunuzņēmumus;

c) veicināt pārrobežu e-komerciju un digitālos koridorus starp partnervalstīm un ES;

d) stiprināt kibernoturību.

5) **Investēšana noturīgā, iekļaujošā, dzimumlīdztiesīgā un daudzveidīgā sabiedrībā**

a) Stiprināt spējas un pavērt iespējas pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp jauniešu organizācijām, reģionālā un vietējā līmenī;

b) aizsargāt cilvēktiesības; veicināt dzimumu līdztiesību visās politikas jomās;

c) palielināt iedzīvotāju – jo īpaši jauniešu – iesaisti demokrātijas un ekonomikas reformās; veicināt informētību vides un digitālo jautājumu jomā.

III. RIETUMĀFRIKA

1) **Stabilizācijas, drošības, pārejas uz demokrātiju, labas pārvaldības un cilvēktiesību veicināšana**

a) Veicināt stabilizāciju, mieru un drošību uz sauszemes un jūrā, pārejot uz demokrātiju, sekmējot labu pārvaldību, cīnoties pret nesodāmību un īstenojot drošības sektora reformu; pastiprināt sadarbību terorisma apkarošanā, radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma novēršanā un apkarošanā; veicināt dialogu, konfliktu novēršanu, izlīgumu un valsts veidošanu;

b) atbalstīt demokrātisku pārvaldību un tiesiskumu, pārredzamību un korupcijas apkarošanu; veicināt pārraudzību un pārskatatbildību, kā arī neatkarīgu, pārskatatbildīgu un efektīvu tiesvedības sistēmu;

c) stiprināt valsts un pašvaldību iestādes un to faktisko klātbūtni visā teritorijā un pilsoniskajā sabiedrībā;

d) veicināt vienlīdzības un nediskriminācijas principa ievērošanu; veicināt cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu.

2) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes atbalstīšana, pienācīgas kvalitātes darbvietu veicināšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Veicināt privātā sektora attīstību; uzlabot uzņēmējdarbības vidi, investīciju vidi un uzņēmējdarbības digitalizāciju, kā arī publisko finanšu pārredzamību un efektivitāti; uzlabot digitālo pārvaldību un e-pakalpojumu izstrādi;

b) atbalstīt ilgtspējīgu infrastruktūru un savienojamību, ekonomikas integrāciju, tirdzniecību un ekonomisko partnerattiecību nolīguma īstenošanu; stiprināt vietējās un reģionālās vērtības ķēdes;

c) atbalstīt prasmju attīstību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības radīšanu, kā arī pētniecību un inovāciju; veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību;

d) stiprināt zaļo un digitālo ekonomiku.

3) **Sadarbības uzlabošana visos migrācijas, mobilitātes un piespiedu pārvietošanas aspektos un neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu novēršana**

a) Stiprināt vietējās un starptautiskās partnerības migrācijas un piespiedu pārvietošanas jomā galvenajos migrācijas ceļos;

b) stiprināt migrācijas vadību un pārvaldību un veicināt sadarbību migrantu drošas, cieņpilnas un paliekošas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā;

c) atbalstīt visaptverošu pieeju likumīgai migrācijai (vienlaikus ievērojot dalībvalstu kompetences) un mobilitātei;

d) aizsargāt neaizsargātus migrantus, bēgļus un iekšzemē pārvietotas personas; stiprināt cīņu pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību; nodrošināt migrantu, bēgļu un piespiedu kārtā pārvietoto personu aizsardzību un cilvēktiesību ievērošanu; nodrošināt starptautisko aizsardzību un atbalstu bēgļiem, migrantiem, iekšzemē pārvietotām personām, uzņēmējkopienām un valstīm, kas uzņem ievērojamu skaitu bēgļu vai pārvietoto iedzīvotāju.

4) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Veicināt piekļuvi ilgtspējīgai enerģijai un energoefektivitāti; veicināt piekļuvi klimatnoturīgai un drošai ūdensapgādei un sanitārijas pakalpojumiem;

b) atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumus, kā arī sagatavotību katastrofām un riska mazināšanu;

c) veicināt integrētu ainavu pieeju gudrai un noturīgai lauksaimniecībai/pārtikas un uztura nodrošinājumam, dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību, ilgtspējīgu zvejniecību un akvakultūru un pielāgošanos klimata pārmaiņām/to mazināšanu;

d) veicināt vides aizsardzību, biodaudzveidības saglabāšanu un aprites ekonomiku, kā arī ilgtspējīgas, daudzfunkcionāli pārvaldītas ekosistēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatnoturību.

5) **Cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana**

a) Atbalstīt plašāku piekļuvi noturīgiem veselības pakalpojumiem un uzturam, kā arī uzlabot to kvalitāti;

b) atbalstīt plašāku piekļuvi izglītībai un uzlabot tās kvalitāti dažādos līmeņos; veicināt·digitālo pratību un iemaņas;

c) veicināt sociālās iekļaušanas, sociālās aizsardzības un sociālā nodrošinājuma sistēmas;

d) atbalstīt pasākumus dzimumu līdztiesības stiprināšanā un veicināt sieviešu un meiteņu iespējas visās politikas jomās.

6) **Partnerību stiprināšana**

a) Veicināt reģionālo integrāciju, savienojamību un sadarbību;

b) veicināt politisko dialogu ar reģionālajām ekonomikas kopienām;

c) veicināt starpkultūru dialogu un sadarbības, mērķsadarbības, apmaiņas un līderības programmas.

IV. AUSTRUMĀFRIKA UN CENTRĀLĀFRIKA

1) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Veicināt dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību, vides aizsardzību un biodaudzveidības saglabāšanu sauszemes un jūras ainavu pieejas ietvaros;

b) atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumus, kā arī sagatavotību katastrofām un riska pārvaldību;

c) veicināt piekļuvi atjaunojamo energoresursu enerģijai un energoefektivitāti, kā arī ilgtspējīgas, daudzfunkcionāli pārvaldītas ekosistēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatnoturību; veicināt piekļuvi klimatnoturīgai un drošai ūdensapgādei un sanitārijas pakalpojumiem;

d) atbalstīt ilgtspējīgu pārtikas nodrošinājumu.

2) **Stabilizācijas, drošības, demokrātijas un pārejas uz demokrātiju, labas pārvaldības un cilvēktiesību veicināšana**

a) Veicināt mieru un drošību, stabilitāti, demokrātiju, miermīlīgu pāreju uz demokrātiju, tiesiskumu, drošības sektora reformu, izlīgumu un konfliktu novēršanu; pastiprināt sadarbību terorisma apkarošanā, radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma novēršanā un apkarošanā;

b) atbalstīt demokrātisku pārvaldību, pārredzamību un pārraudzību, kā arī korupcijas apkarošanu; veicināt neatkarīgu, pārskatatbildīgu un efektīvu tiesvedības sistēmu;

c) veicināt cilvēktiesību un vienlīdzības un nediskriminācijas principu ievērošanu.

3) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes atbalstīšana, pienācīgas kvalitātes darbvietu veicināšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Veicināt privātā sektora attīstību; uzlabot uzņēmējdarbības vidi un uzņēmējdarbības digitalizāciju, kā arī investīciju vidi; uzlabot digitālo pārvaldību un e-pakalpojumu izstrādi;

b) atbalstīt ekonomikas integrāciju un tirdzniecību, tostarp ilgtspējīgu infrastruktūru un savienojamību;

c) atbalstīt prasmju attīstību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības radīšanu, kā arī pētniecību un inovāciju;

d) stiprināt zaļo un digitālo ekonomiku.

4) **Cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana**

a) Atbalstīt plašāku piekļuvi noturīgiem veselības un sociālās aizsardzības pakalpojumiem un uzturam, kā arī uzlabot to kvalitāti;

b) atbalstīt plašāku piekļuvi izglītībai un tās kvalitāti dažādos līmeņos; veicināt·digitālo pratību un iemaņas;

c) veicināt sociālo iekļaušanu un apkarot nevienlīdzību;

d) atbalstīt pasākumus dzimumu līdztiesības stiprināšanā un veicināt sieviešu un meiteņu iespējas visās politikas jomās.

5) **Sadarbības uzlabošana visos migrācijas, mobilitātes un piespiedu pārvietošanas aspektos un neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu novēršana**

a) Stiprināt vietējās un starptautiskās partnerības dažādos migrācijas un piespiedu pārvietošanas aspektos;

b) stiprināt migrācijas vadību un pārvaldību un veicināt sadarbību migrantu drošas, cieņpilnas un paliekošas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā;

c) atbalstīt visaptverošu pieeju likumīgai migrācijai (vienlaikus ievērojot dalībvalstu kompetences) un mobilitātei;

d) aizsargāt neaizsargātus migrantus, bēgļus un iekšzemē pārvietotas personas; stiprināt cīņu pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību; nodrošināt migrantu, bēgļu un piespiedu kārtā pārvietoto personu aizsardzību un cilvēktiesību ievērošanu; veicināt starptautiskās aizsardzības un atbalsta sniegšanu bēgļiem, migrantiem, iekšzemē pārvietotām personām, uzņēmējkopienām un valstīm, kas uzņem ievērojamu skaitu bēgļu vai pārvietoto iedzīvotāju.

6) **Partnerību stiprināšana**

a) Veicināt reģionālās ekonomikas integrāciju, savienojamību un sadarbību un īstenot ekonomisko partnerattiecību nolīgumu;

b) veicināt politisko dialogu ar reģionālajām ekonomikas kopienām;

c) veicināt starpkultūru dialogu un sadarbības, mērķsadarbības, apmaiņas un līderības programmas.

V. DIENVIDĀFRIKA UN INDIJAS OKEĀNA REĢIONS

1) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes atbalstīšana, pienācīgas kvalitātes darbvietu veicināšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Veicināt privātā sektora attīstību; uzlabot uzņēmējdarbības vidi, investīciju vidi, uzņēmējdarbības digitalizāciju un publisko finanšu pārredzamību; uzlabot digitālo pārvaldību un e-pakalpojumu izstrādi;

b) atbalstīt ilgtspējīgu infrastruktūru un savienojamību, ekonomikas integrāciju un tirdzniecību;

c) atbalstīt prasmju attīstību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, kā arī pētniecību un inovāciju;

d) stiprināt zaļo un digitālo ekonomiku.

2) **Labas pārvaldības, miera, demokrātijas un cilvēktiesību veicināšana**

a) Veicināt mieru un drošību uz sauszemes un jūrā, stabilitāti, demokrātiju, tiesiskumu; īstenot drošības sektora reformu, novērst konfliktus, panākt izlīgumu un apkarot starptautisko nelikumīgo tirdzniecību;

b) atbalstīt demokrātisku pārvaldību, pārredzamību un pārraudzību, kā arī korupcijas apkarošanu; uzlabot civilstāvokļa reģistrēšanu;

c) veicināt cilvēktiesību un vienlīdzības un nediskriminācijas principu ievērošanu;

d) atbalstīt taisnīgumu; stiprināt vietējās iestādes un pilsonisko sabiedrību un nodrošināt tām iespējas.

3) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Atbalstīt pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu, kā arī sagatavotību katastrofām un riska mazināšanu;

b) Veicināt piekļuvi ilgtspējīgai enerģijai un energoefektivitāti; veicināt piekļuvi klimatnoturīgai un drošai ūdensapgādei un sanitārijas pakalpojumiem;

c) atbalstīt pārtikas nodrošinājumu, gudru un noturīgu lauksaimniecību, ilgtspējīgu zvejniecību un akvakultūru;

d) veicināt dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību, vides aizsardzību, biodaudzveidības saglabāšanu un aprites ekonomiku; veicināt ilgtspējīgas, daudzfunkcionāli pārvaldītas ekosistēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatnoturību.

4) **Cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana**

a) Atbalstīt plašāku piekļuvi noturīgiem veselības pakalpojumiem un uzturam, kā arī uzlabot to kvalitāti;

b) uzlabot piekļuvi izglītībai un tās kvalitāti dažādos līmeņos; veicināt·digitālo pratību un iemaņas;

c) veicināt sociālās iekļaušanas un sociālā nodrošinājuma sistēmas;

d) atbalstīt pasākumus dzimumu līdztiesības stiprināšanā un veicināt sieviešu un meiteņu iespējas visās politikas jomās.

5) **Partnerību stiprināšana**

a) Veicināt reģionālās ekonomikas integrāciju un sadarbību un īstenot ekonomisko partnerattiecību nolīgumu; atbalstīt plašāku Indijas okeāna reģiona sadarbību;

b) veicināt politisko dialogu ar reģionālajām ekonomikas kopienām;

c) veicināt starpkultūru dialogu un sadarbības, mērķsadarbības, apmaiņas un līderības programmas.

VI. TUVIE AUSTRUMI

1) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes atbalstīšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Atbalstīt uzņēmējdarbību, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un nodarbināmību, uzlabot uzņēmējdarbības vidi, uzņēmējdarbības digitalizāciju un investīciju vidi;

b) veicināt ekonomikas dažādošanu, pārtikas vērtības ķēžu un ekonomikas infrastruktūras attīstību, kā arī ar naftu nesaistītu tirdzniecību; veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību;

c) atbalstīt vietējo kopienu noturību un kultūras mantojuma saglabāšanu;

d) atbalstīt infrastruktūras izvēršanu un ekspluatāciju, lai nodrošinātu pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, iekļaujošu un drošu digitālo savienojamību; atbalstīt uzlabotu digitālo pārvaldību, e-pakalpojumu un sadarbspējas sistēmu un platformu izstrādi.

2) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Veicināt partneru centienus pildīt starptautiskās saistības attiecībā uz klimata pārmaiņām, cīņu pret piesārņojumu, ekosistēmu pārvaldību un biodaudzveidības saglabāšanu; palielināt noturību pret klimata pārmaiņām un citiem ar dabas apdraudējumiem saistītiem riskiem;

b) veidot spējas, lai attīstības procesos, jo īpaši ekonomikas, ilgtspējīgas enerģētikas, lauksaimniecības, zvejniecības un akvakultūras jomā, integrētu vides ilgtspējas un klimata pārmaiņu mērķus;

c) stiprināt sadarbību, veidojot zinātniskās, tehniskās, cilvēku un institucionālās spējas klimata un vides pārvaldības jomā;

d) atbalstīt pasākumus, ko veic saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu.

3) **Cilvēces attīstības, sociālās iekļaušanas un veselības veicināšana**

a) Uzlabot izglītības sistēmu kvalitāti un vienlīdzību; veicināt·digitālo pratību un iemaņas;

b) atbalstīt sociālās aizsardzības reformas un uzlabot neaizsargāto iedzīvotāju grupu piekļuvi pamatpakalpojumiem; veicināt koordināciju, reaģējot uz veselības krīzēm;

c) veicināt nediskriminācijas principa ievērošanu; atbalstīt tiesības uz domu, apziņas un reliģijas vai ticības brīvību;

d) atbalstīt veselības aprūpes sistēmu stiprināšanu un plašāku piekļuvi veselības pakalpojumiem, kā arī uzlabot veselības pakalpojumu kvalitāti un noturību.

4) **Cilvēktiesību, labas pārvaldības, iekļaujošas pilsonības un mierīgas, taisnīgas sabiedrības veicināšana, kā arī sadarbības uzlabošana migrācijas un mobilitātes jomā**

a) Atbalstīt makroekonomikas pārvaldību, publisko finanšu pārvaldības sistēmas un publisko iestāžu pārskatatbildību; veicināt iekļaušanos pārvaldības un lēmumu pieņemšanas procesos; stiprināt cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību; apkarot diskrimināciju un stiprināt pilsonisko sabiedrību;

b) veicināt dzimumu līdztiesību un cieņu, aizsardzību un pilnīgu cilvēktiesību ievērošanu attiecībā uz sievietēm un meitenēm, kā arī pavērt viņām iespējas, tostarp ekonomisko, darba un sociālo tiesību jomā;

c) uzlabot sadarbību visos migrācijas, piespiedu pārvietošanas un robežu pārvaldības aspektos un stiprināt cīņu pret migrantu kontrabandu; stiprināt visus migrācijas un patvēruma pārvaldības aspektus, sadarbību drošas, cieņpilnas un paliekošas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā, kā arī novērst neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņus;

d) atbalstīt visaptverošu pieeju likumīgai migrācijai un mobilitātei; veicināt atbalsta sniegšanu bēgļiem, migrantiem, iekšzemē pārvietotām personām, uzņēmējkopienām un valstīm, kas uzņem bēgļus vai pārvietotos iedzīvotājus.

5) **Miera, drošības un konfliktu novēršanas atbalstīšana**

a) Atbalstīt miera veidošanas centienus, mediācijas dialogu un izlīgumu; izveidot agrīnās brīdināšanas sistēmas; atbalstīt konfliktu novēršanu un noregulēšanu;

b) atbalstīt drošības sektora reformu un organizētās noziedzības apkarošanu;

c) novērst un apkarot radikalizāciju, kas rada vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu, un aizsargāt indivīdus no šādiem draudiem;

d) uzlabot reģionālo drošību, jūras drošumu un drošību; mazināt ķīmiskos, bioloģiskos, radioloģiskos un ar kodolenerģiju saistītos riskus.

6) **Partnerību stiprināšana**

a) Veicināt labas kaimiņattiecības, sadarbību un iekļaujošu un konstruktīvu dialogu;

b) veicināt trīspusēju sadarbību ar divpusējās un reģionālās attīstības aģentūrām un finansēšanas iestādēm,

c) sadarboties ar ieinteresētajām personām industrializētajās un attīstītākajās jaunattīstības valstīs, izmantojot publisko diplomātiju.

VII. VIDUSĀZIJA

1) **Miera, stabilitātes, labas pārvaldības, cilvēktiesību un cilvēces attīstības veicināšana, kā arī neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas jautājumu risināšana**

a) Veicināt mieru, konfliktu novēršanu vai iekļaujošu politisku noregulējumu un stabilitāti, veidojot valstu, sabiedrību, kopienu un indivīdu noturību; atbalstīt sociālo dialogu;

b) stiprināt un veicināt demokrātiju un iekļaujošus demokrātiskos procesus; atbalstīt efektīvas un pārskatatbildīgas iestādes un cīņu pret korupciju, narkotiku tirdzniecību un organizēto noziedzību; nostiprināt tiesiskumu un neatkarīgu tiesu varu;

c) atbalstīt cilvēktiesības un pamatbrīvības, pilsoniskās sabiedrības nozīmi visos politikas un reformu procesu un sabiedriskās dzīves aspektos, kā arī atbalstīt sabiedrisko pakalpojumu stiprināšanu un noturību veselības un izglītības jomā; atbalstīt pasākumus dzimumu līdztiesības stiprināšanā un veicināt sieviešu un meiteņu iespējas visās politikas jomās;

d) novērst neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņus; sekmēt sakārtotu, drošu, likumīgu un atbildīgu migrāciju un mobilitāti; uzlabot migrācijas vadību un pārvaldību un stiprināt robežu aizsardzību, sadarbību drošas, cieņpilnas un paliekošas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā, kā arī likumīgas migrācijas jomā.

2) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Veicināt integrētu, ilgtspējīgu, līdzdalīgu un uz kontekstuālu konflikta izpratni balstītu ūdens resursu apsaimniekošanu un pārrobežu sadarbību ūdens resursu jomā;

b) atbalstīt pasākumus, ko veic saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu;

c) veicināt veselīgu ekosistēmu un lauksaimniecības un pārtikas sistēmu saglabāšanu, ilgtspējīgu pārvaldību un izmantošanu; apturēt biodaudzveidības zudumu; atbalstīt partnervalstu centienus sagatavotības katastrofām un risku mazināšanas jomā, kā arī veicināt piekļuvi ilgtspējīgai enerģijai un palielināt sadarbību šīs enerģijas jomā;

d) attīstīt un stiprināt ilgtspējīgu zaļo ekonomiku un aprites ekonomiku.

3) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes atbalstīšana, pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Atbalstīt noturīgas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmi; atbalstīt regulatīvo sadarbību un standartizāciju; atbalstīt infrastruktūras izvēršanu un ekspluatāciju, lai nodrošinātu pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, iekļaujošu un drošu digitālo savienojamību;

b) atbalstīt uzlabotu produktivitāti un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, veicot ekonomikas formalizāciju, kā arī sniedzot atbalstu starptautisko darba standartu piemērošanai;

c) atbalstīt uzlabotas tehniskās profesionālās izglītības un apmācības iespējas; veicināt·digitālo pratību un iemaņas;

d) sekmēt pārrobežu un starpreģionālo tirdzniecību un uzlabot reģionālo integrāciju kā miera virzītāju visā reģionā.

4) **Partnerību stiprināšana**

a) Veicināt reģionālo integrāciju un sadarbību, atbalstot kopīgu labklājību un drošību;

b) atbalstīt ekonomikas, kultūras un publisko diplomātiju, lai sadarbotos ar iedzīvotājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, pašvaldībām un vietējām kopienām, privāto sektoru, medijiem, akadēmiskajām aprindām un ideju laboratorijām;

c) veicināt un atbalstīt vienotu reģionālu pieeju Afganistānas integrācijai Vidusāzijā.

VIII. DIENVIDĀZIJA

1) **Labas pārvaldības, cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana un neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas jautājumu risināšana**

a) Stiprināt un veicināt demokrātiju, tiesiskumu, neatkarīgu, pārskatatbildīgu un efektīvu tiesvedības sistēmu, pārvaldību un pārraudzību, kā arī cilvēktiesības; pavērt iespējas plaukstošai pilsoniskajai sabiedrībai un veicināt civilstāvokļa reģistrēšanu; atbalstīt pasākumus dzimumu līdztiesības stiprināšanā un veicināt sieviešu un meiteņu iespējas visās politikas jomās;

b) stiprināt publiskās iestādes valsts un zemākā līmenī, kā arī sabiedriskos pakalpojumus veselības, uztura, izglītības un sociālās aizsardzības jomā; atbalstīt decentralizāciju;

c) novērst veselības apdraudējumus; izstrādāt drošas, efektīvas un izmaksu ziņā pieejamas vakcīnas, zāles un ārstēšanas paņēmienus ar nabadzību saistītām un novārtā atstātām slimībām; uzlabot reaģēšanu uz veselības problēmām;

d) novērst neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņus; sekmēt sakārtotu, drošu, likumīgu un atbildīgu migrāciju un mobilitāti; uzlabot migrācijas vadību un pārvaldību un stiprināt robežu aizsardzību, sadarbību drošas, cieņpilnas un paliekošas atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā, kā arī likumīgas migrācijas jomā.

2) **Vides aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām; stiprināt vides pārvaldības spējas;

b) attīstīt un stiprināt ilgtspējīgu zaļo un zilo ekonomiku un cīņu pret piesārņojumu;

c) veicināt pakāpenisku fosilā kurināmā izmantošanas izbeigšanu un piekļuvi ilgtspējīgas enerģētikas pakalpojumiem; uzlabot okeānu pārvaldību;

d) atbalstīt labāku pārvaldību un spēju veidošanu ilgtspējīgai dabas resursu pārvaldībai, kā arī veicināt ilgtspējīgas, daudzfunkcionāli pārvaldītas ekosistēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un noturību pret katastrofām, kas saistītas ar dabas apdraudējumiem.

3) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes atbalstīšana, pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Atbalstīt uzņēmējdarbību, uzņēmējdarbības digitalizāciju, prasmju attīstību un starptautisko darba standartu piemērošanu; stiprināt ilgtspējīgas sociālās aizsardzības sistēmas;

b) uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi; sekmēt tirdzniecību; uzlabot reģionālos multimodālo pārvadājumu tīklus un pakalpojumus; atbalstīt ilgtspējīgu infrastruktūru un savienojamību;

c) sekmēt vispārēju piekļuvi izmaksu ziņā pieejamai, uzticamai un ilgtspējīgai enerģijai; veicināt mazemisiju, klimatnoturīgu, resursefektīvu un aprites ekonomiku;

d) atbalstīt regulatīvo sadarbību un standartizāciju; atbalstīt infrastruktūras izvēršanu un ekspluatāciju, lai nodrošinātu pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, iekļaujošu un drošu digitālo savienojamību.

4) **Miera, drošības un stabilitātes veicināšana un konfliktu novēršana**

a) Atbalstīt konfliktu novēršanu, agrīno brīdināšanu, miera veidošanu, krīžu pārvarēšanu, stabilizāciju, izlīgumu un pēckonfliktu atjaunošanu un uzlabot jūras drošību;

b) novērst diskrimināciju un nevienlīdzību; veicināt sieviešu un jauniešu sistemātisku līdzdalību;

c) novērst visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību;

d) novērst un apkarot radikalizāciju, vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu.

5) **Partnerību stiprināšana**

a) Uzlabot valstu pašatbildību, partnerības un konstruktīvu dialogu, tostarp ar pilsonisko sabiedrību;

b) veicināt multilaterālismu, reģionālo integrāciju un labāku savienojamību;

c) sadarboties ar ieinteresētajām personām attīstītākajās jaunattīstības valstīs, izmantojot publisko diplomātiju.

IX. ZIEMEĻĀZIJA UN DIENVIDAUSTRUMĀZIJA

1) **Labas pārvaldības, cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana**

a) Stiprināt un veicināt demokrātiju un iekļaujošus demokrātiskos procesus, cilvēktiesības un pamatbrīvības, tiesiskumu, neatkarīgu tiesu varu, pārvaldību un pārraudzību, kā arī cīņu pret korupciju;

b) atbalstīt un stiprināt plaukstošu pilsonisko sabiedrību un pavērt tai iespējas; sekmēt atklātas un veicinošas iespējas pilsoniskajai sabiedrībai un pilsoņu iesaistei politiskajā dzīvē;

c) apkarot nevienlīdzību un diskrimināciju; veicināt cilvēces attīstību un pilnīgu cilvēktiesību ievērošanu attiecībā uz sievietēm un meitenēm, jauniešiem un bērniem, kā arī personām ar invaliditāti;

d) atbalstīt veselības aprūpes sistēmu stiprināšanu un plašāku piekļuvi veselības pakalpojumiem, kā arī uzlabot veselības pakalpojumu kvalitāti un noturību; risināt veselības apdraudējumu jautājumus; izstrādāt drošas, efektīvas un izmaksu ziņā pieejamas vakcīnas, zāles un ārstēšanas paņēmienus ar nabadzību saistītām un novārtā atstātām slimībām; uzlabot reaģēšanu uz veselības problēmām.

2) **Miera, stabilitātes, drošības un konfliktu novēršanas atbalstīšana**

a) Atbalstīt konfliktu novēršanu, agrīnu brīdināšanu un miera veidošanu ar mediācijas un dialoga palīdzību, krīžu pārvarēšanu, stabilizāciju, izlīgumu un pēckonfliktu atjaunošanu un uzlabot jūras drošību;

b) atbalstīt vietējās, valsts, reģionālās un starptautiskās iniciatīvas, kas sekmē stabilitāti, drošību un mieru; veicināt pārrobežu sadarbību kopīgu dabas resursu jomā.

3) **Vides aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Stiprināt zinātniskās, cilvēku un institucionālās spējas klimata un vides pārvaldības jomā; stiprināt reģionālo, valsts un vietējo klimata un vides pārvaldību;

b) atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumus, kā arī katastrofu riska mazināšanu;

c) veicināt piekļuvi ilgtspējīgai enerģijai un pakāpeniski atcelt videi kaitīga fosilā kurināmā subsīdijas; attīstīt un stiprināt ilgtspējīgu zaļo un zilo ekonomiku, cīņu pret piesārņojumu, aprites ekonomiku un ilgtspējīgu urbanizāciju; uzlabot okeānu pārvaldību;

d) veicināt apmežošanu un meža tiesību aktu ieviešanu, pārvaldību un tirdzniecību; atbalstīt okeānu pārvaldību.

4) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes atbalstīšana un digitalizācijas izmantošana**

a) Uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi; atbalstīt uzņēmējdarbības digitalizāciju un radīt veicinošu regulatīvo vidi ekonomikas attīstībai;

b) atbalstīt reģionālo integrāciju, tirdzniecību, investīcijas un savienojamību; atbalstīt infrastruktūras izvēršanu un ekspluatāciju, lai nodrošinātu pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, iekļaujošu un drošu digitālo savienojamību; atbalstīt uzlabotu digitālo pārvaldību, e-pakalpojumu un sadarbspējas sistēmu un platformu izstrādi;

c) atbalstīt ilgtspējīgu lauksaimniecību, mežsaimniecību un zivsaimniecību, kā arī pārtikas nodrošinājumu; veicināt dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību, kā arī vides un sociālo noturību un veselīgas ekosistēmas;

d) atbalstīt ilgtspējīgu ekonomikas dažādošanu, vietējo pievienoto vērtību piegādes ķēdēs, ilgtspējīgu tirdzniecību un privātā sektora attīstību; veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību.

5) **Neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu novēršana un sakārtotas, drošas un likumīgas migrācijas un mobilitātes veicināšana**

a) Veicināt nosacījumus, kas sekmē likumīgu migrāciju, labi pārvaldītu mobilitāti un cilvēku savstarpējos kontaktus;

b) nodrošināt migrantu, bēgļu un piespiedu kārtā pārvietoto personu aizsardzību un cilvēktiesību ievērošanu; atbalstīt uz attīstību orientētus risinājumus šīm personām, kā arī drošu, cieņpilnu un paliekošu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju;

c) samazināt ar migrāciju saistīto neaizsargātību, tostarp cilvēku tirdzniecības un kontrabandas izraisīto.

6) **Partnerību stiprināšana**

a) Padziļināt politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras dialogu starp Savienību un partnervalstīm; atbalstīt divpusējo un starptautisko saistību īstenošanu;

b) veidot partnerības ar privāto sektoru darbvietu radīšanai un iztikas uzlabošanai;

c) sadarboties ar ieinteresētajām personām industrializētajās un attīstītākajās jaunattīstības valstīs, izmantojot publisko diplomātiju.

X. KLUSĀ OKEĀNA REĢIONS

1) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Attīstīt un stiprināt ilgtspējīgu zaļo un zilo ekonomiku, aprites ekonomiku un cīņu pret piesārņojumu; veicināt piekļuvi ilgtspējīgai enerģijai;

b) atbalstīt partneru centienus izpildīt saistības attiecībā uz klimata pārmaiņām, sagatavotību katastrofām un riska mazināšanu, ekosistēmu un biodaudzveidības saglabāšanu, kā arī okeānu pārvaldību;

c) veicināt vides ziņā ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi; uzlabot klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām; veicināt vides un sociālo noturību un veselīgas ekosistēmas;

d) atbalstīt ilgtspējīgu ekonomikas dažādošanu, konkurētspēju, vietējo pievienoto vērtību piegādes ķēdēs, ilgtspējīgu tirdzniecību un privātā sektora attīstību.

2) **Iekļaujošas un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes un pienācīgas kvalitātes nodarbinātības atbalstīšana**

a) Atbalstīt ilgtspējīgu uzņēmējdarbību, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un nodarbināmību; uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi; pavērt iespējas; atbalstīt digitālo ekonomiku un digitālo savienojamību;

b) Uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi; radīt veicinošu regulatīvo vidi ekonomikas attīstībai; atbalstīt uzņēmumu paplašināšanos un darbvietu radīšanu;

c) veicināt un dažādot ilgtspējīgas un iekļaujošas lauksaimniecības un pārtikas vērtības ķēdes; veicināt pārtikas nodrošinājumu un ekonomikas dažādošanu, pievienotās vērtības radīšanu, reģionālo integrāciju, konkurētspēju un godīgu tirdzniecību; atbalstīt ilgtspējīgas mazemisiju inovācijas, kas ir noturīgas pret klimata pārmaiņām; atbalstīt ilgtspējīgu infrastruktūru;

d) atbalstīt un veicināt ilgtspējīgu zvejniecības pārvaldību un ilgtspējīgu akvakultūru.

3) **Labas pārvaldības, miera un drošības, tiesiskuma un cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, veicināšana**

a) Stiprināt un veicināt mieru, cilvēktiesību ievērošanu, demokrātiju un iekļaujošus demokrātiskos procesus, tiesiskumu, neatkarīgu tiesu varu, konfliktu novēršanu, miera veidošanu un izlīgumu, pārvaldību un pārraudzību, publisko finanšu labu pārvaldību un korupcijas apkarošanu;

b) apkarot diskrimināciju; veicināt vienlīdzības un nediskriminācijas principa ievērošanu;

c) veidot valstu, sabiedrību, kopienu un indivīdu noturību pret politisku, ekonomisku, vides, pārtikas, demogrāfisku un sociālu spiedienu un satricinājumiem, dabas un cilvēka izraisītām katastrofām un veselības krīzēm, tostarp pandēmijām;

d) atbalstīt un stiprināt plaukstošu pilsonisko sabiedrību un pavērt tai iespējas; sekmēt atklātas un veicinošas iespējas pilsoniskajai sabiedrībai un pilsoņu iesaistei politiskajā dzīvē un rūpīgā lēmumu pārbaudē; atbalstīt un veicināt ikviena līdzdalību politiskajos procesos un publiskajā dzīvē.

4) **Cilvēces attīstības veicināšana**

a) Pastiprināt centienus pieņemt politikas pasākumus un piesaistīt piemērotas investīcijas, ar ko veicina, aizsargā un īsteno sieviešu un meiteņu, jauniešu un bērnu tiesības;

b) atbalstīt ilgtspējīgu lauksaimniecību, zvejniecību un akvakultūru, lai uzlabotu pārtikas nodrošinājumu; radīt ekonomiskas iespējas un pienācīgas darbvietas;

c) atbalstīt vispārēju piekļuvi drošai un pietiekamai dzeramā ūdens sanitārijai, higiēnai, kā arī ilgtspējīgai un integrētai ūdens resursu apsaimniekošanai;

d) atbalstīt veselības aprūpes sistēmu stiprināšanu un plašāku piekļuvi veselības pakalpojumiem, kā arī uzlabot veselības pakalpojumu kvalitāti un noturību.

5) **Partnerību stiprināšana**

a) Padziļināt politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras dialogu; atbalstīt divpusējo un starptautisko saistību īstenošanu; atbalstīt plašāku Klusā okeāna reģiona sadarbību;

b) sadarboties ar ieinteresētajām personām industrializētajās un attīstītākajās jaunattīstības valstīs, izmantojot publisko diplomātiju.

XI. ZIEMEĻAMERIKA UN DIENVIDAMERIKA

1) **Vides un biodaudzveidības aizsardzība un cīņa pret klimata pārmaiņām**

a) Atbalstīt partneru centienus, ko tie veic saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu, kā arī katastrofu riska mazināšanu;

b) veicināt ekosistēmu un biodaudzveidības saglabāšanu, ilgtspējīgu pārvaldību un atjaunošanu; aizsargāt dzīvo dabu un apturēt biodaudzveidības zudumu;

c) veicināt zemes izmantošanas, zemes izmantojuma maiņas un mežsaimniecības ilgtspējīgu pārvaldību; novērst mežu degradāciju un veicināt meža tiesību aktu ieviešanu, pārvaldību un tirdzniecību, kā arī stiprināt okeānu pārvaldību;

d) veicināt resursu izmantošanas efektivitāti un ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, pārkārtojoties uz aprites ekonomiku, nulles piesārņojumu un zaļo enerģētiku un īpaši pievēršoties energoefektivitātei; atbalstīt ūdensapgādes un sanitārijas sistēmu modernizāciju.

2) **Digitalizācija un inovācija**

a) Atbalstīt standartizāciju un politisko sadarbību, risinot kiberdrošības, datu aizsardzības, mākslīgā intelekta un citus ar digitalizāciju saistītus regulatīvos jautājumus; veicināt iekļaujošu digitālo izglītību, pratību un iemaņas; stiprināt digitālās tiesības;

b) attīstīt un veicināt pieejamu, izmaksu ziņā pieejamu, iekļaujošu un drošu digitālo savienojamību; uzlabot zināšanu un datu apmaiņu; stiprināt divreģionālo zinātnisko sadarbību;

c) veicināt digitālo ekonomiku, tostarp digitālo uzņēmējdarbību; veicināt sadarbību zinātnes, tehnoloģiju nodošanas, pētniecības, digitalizācijas un inovācijas jomā; atbalstīt digitāli iespējotu produktu, digitālās administrēšanas un e-pakalpojumu attīstību un plašu izmantošanu;

d) atbalstīt sadarbības platformas, lai veicinātu ES digitālās investīcijas un apmaiņu.

3) **Ilgtspējīgas un iekļaujošas ekonomikas atveseļošanas atbalstīšana**

a) Veicināt ilgtspējīgas un iekļaujošas vērtību ķēdes, veicināt pārtikas nodrošinājumu un ekonomikas dažādošanu, kā arī gudru specializāciju, pievienotās vērtības radīšanu, reģionālo integrāciju un savienojamību, konkurētspēju, godīgu un taisnīgu tirdzniecību un inovāciju;

b) atbalstīt reģionālās integrācijas programmu, tirdzniecības politiku ilgtspējīgai attīstībai un tirdzniecības nolīgumu īstenošanu; veicināt un stiprināt multilaterālismu un atbilstību starptautiskajiem noteikumiem un standartiem;

c) uzlabot uzņēmējdarbības un investīciju vidi, radot veicinošu regulatīvo vidi ekonomikas attīstībai;

d) stiprināt sociālo un vides ilgtspēju, sieviešu, jauniešu un neaizsargāto iedzīvotāju grupu ekonomiskās iespējas, korporatīvo sociālo atbildību un atbildīgu darījumdarbību; ievērot un veicināt cilvēktiesību standartus un principus visā vērtības ķēdē; atbalstīt kopīgu vērtības pievienošanu un taisnīgus tirdzniecības nosacījumus.

4) **Labas pārvaldības, miera un drošības atbalstīšana un neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas jautājumu risināšana**

a) Stiprināt un veicināt mieru, konfliktu novēršanu, demokrātiju, tiesiskumu, neatkarīgu tiesu varu, korupcijas apkarošanu, pārvaldību un pārraudzību, tostarp pārredzamas, pārskatatbildīgas, efektīvas un iekļaujošas iestādes visos līmeņos;

b) risināt neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas jautājumus; samazināt ar migrāciju saistīto neaizsargātību un ietvert pasākumus, kas aizsargā personas, kuras piedzīvojušas ekspluatāciju un ļaunprātīgu izmantošanu; pastiprināt sadarbību integrētās robežu pārvaldības jautājumos;

c) atbalstīt uz attīstību orientētus risinājumus piespiedu kārtā pārvietotām personām, iekšzemē pārvietotām personām un to uzņēmējkopienām;

d) apkarot jebkāda veida vardarbību, organizēto noziedzību, cilvēku tirdzniecību, narkotiku tirdzniecību, kontrabandu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

5) **Sociālās kohēzijas sekmēšana, nevienlīdzības apkarošana un cilvēces attīstības veicināšana**

a) Atbalstīt publiskās politikas pasākumu pieņemšanu un efektīvu īstenošanu nevienlīdzības samazināšanai, kā arī integrētu pieeju pārvaldībai un sociālajai politikai;

b) uzlabot vispārēju piekļuvi pamatvajadzībām un pamatpakalpojumiem; atbalstīt izglītības sistēmu stiprināšanu;

c) sekmēt, aizsargāt un ievērot neaizsargāto iedzīvotāju grupu tiesības un veicināt dzimumu līdztiesību; stiprināt spēju ievērot dzimumu līdztiesības principu politikas veidošanā;

d) padziļināt dialogu ar partnervalstīm, reģionālajām un starptautiskajām organizācijām, privāto sektoru un pilsoniskās sabiedrības organizācijām par sociālo kohēziju un cīņu pret nevienlīdzību;

e) atbalstīt veselības aprūpes sistēmu stiprināšanu un plašāku piekļuvi veselības pakalpojumiem, kā arī uzlabot veselības pakalpojumu kvalitāti un noturību.

6) **Partnerību stiprināšana**

a) Sadarboties ar ieinteresētajām personām industrializētajās un attīstītākajās jaunattīstības valstīs, izmantojot publisko diplomātiju;

b) uzlabot reģionālo, apakšreģionālo un starpreģionālo sadarbību.

XII. KARĪBU JŪRAS REĢIONS

1) **Klimatnoturības un noturības pret katastrofām, tostarp zaļās pārkārtošanās, stiprināšana**

a) Atbalstīt pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu, sagatavotību katastrofām un katastrofu riska mazināšanu;

b) veicināt vides aizsardzību un pārvaldību, kā arī ilgtspējīgas, daudzfunkcionāli pārvaldītas ekosistēmas saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimatnoturību;

c) stiprināt ilgtspējīgas pārtikas sistēmas;

d) atbalstīt pārkārtošanos uz zaļo enerģētiku, aprites ekonomiku, cīņu pret piesārņojumu un noturības veidošanu.

2) **Ilgtspējīgas izaugsmes un darbvietu veicināšana**

a) Atbalstīt ekonomikas dažādošanu un gudru specializāciju; atbalstīt digitālo ekonomiku un digitālo savienojamību;

b) pievērsties jauniem izaugsmes virzītājspēkiem, tostarp zaļajai/zilajai/aprites ekonomikai, ilgtspējīgam tūrismam un digitalizācijai; veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību;

c) atbalstīt piekļuvi finansējumam, sociālo iekļaušanu, privātā sektora attīstību, uzņēmumu savstarpējo tirdzniecību, profesionālo izglītību un prasmju attīstību.

3) **Reģionālās integrācijas, tirdzniecības un transnacionālās sadarbības atbalstīšana**

a) Atbalstīt ekonomikas integrāciju un īstenot ekonomisko partnerattiecību nolīgumu;

b) atbalstīt institucionālo attīstību un kultūras apmaiņu, tostarp ar Karību jūras baseina valstīm un teritorijām.

4) **Pārvaldības, miera, drošības un cilvēces attīstības stiprināšana**

a) Stiprināt pārvaldi, mieru, demokrātiju, pilsonisko sabiedrību, cīņu pret nevienlīdzību un iedzīvotāju drošību;

b) apkarot nelikumīgu tirdzniecību, nelikumīgu finansējumu un organizēto noziedzību; stiprināt robežu pārvaldību, noziedzības mazināšanu un novēršanu;

c) atbalstīt sociālās kohēzijas pasākumus un aizsardzības regulējumus, tostarp plašāku piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem un to labāku kvalitāti un noturību;

d) veicināt pārvaldības un publisko finanšu starptautiskos standartus.

5) **Cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības atbalstīšana**

a) Veicināt un aizsargāt cilvēktiesības un pamatbrīvības;

b) veicināt dzimumu līdztiesību un sieviešu iespējas.